

Lagstifta om fler vuxna per barn i förskolan

Allt börjar i förskolan. Att ge barn, personal och föräldrar det bästa är att ge hela samhället och framtiden det bästa. Denna regering och tidigare regeringars nedskärningar gör inte bara att vi går miste om att möta barnens behov utan det bidrar också till Sveriges djupaste samhällsproblem - gängvåldet, ojämlikheten, arbetslösheten. Varenda unge ska få de bästa förutsättningarna att utvecklas och växa. Vi har inte råd att inte satsa.

I en ekonomisk orolig tid ser vi hur kommunerna tvingas dra ner på resurser, samtidigt föds det färre barn i Sverige vilket gör att i många kommuner tvingas man skära i verksamheten på grund av besparingar och lägga ned förskolor för att det inte finns tillräckligt med barn för att fylla dem.

Vänsterpartiet ser att det finns en möjlighet här att lägga en viktig pusselbit för barns utveckling. Nu har vi en god möjlighet att en gång för alla minska barngrupperna.

Vänsterpartiet föreslår därför lagstiftning om maxantal barn per vuxen i förskolan och tak för storlek på barngrupperna. Förslaget innebär även att staten ska ta det ekonomiska ansvaret för att hålla detta, inte kommunerna.

Förslaget innebär:

Barn 1–3 år: max 3 barn/vuxen och 12 barn/grupp

Barn 4–5 år: max 5 barn/vuxen och 15 barn/grupp

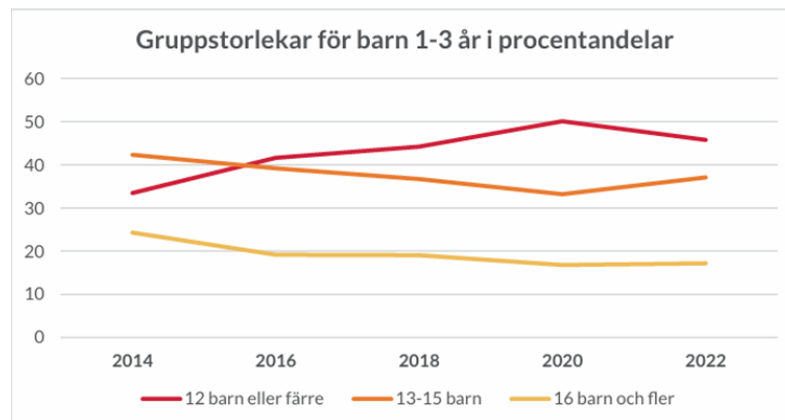
Vänsterpartiet vill också se ett riktat barnskötarlyft, i likhet med det som genomförts inom äldreomsorgen.

Bakgrund

Förskolan ska lägga grunden för resten av livet och personalen ska ha tiden och kompetensen att ge alla barn det stöd de behöver för att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar. I förskolans läroplan läggs stor vikt vid kvalitet och den pedagogiska delen av verksamheten. Att skapa en trygg miljö för barnen, skapa goda relationer med alla barn och att se till barnens individuella behov. Förskolepersonalen ska lära barnen om samarbete, hantera konflikter, tillit till den egna förmågan och kroppslig och personliga integritet. Rätten till en bra förskola för alla barn är en självklarhet.

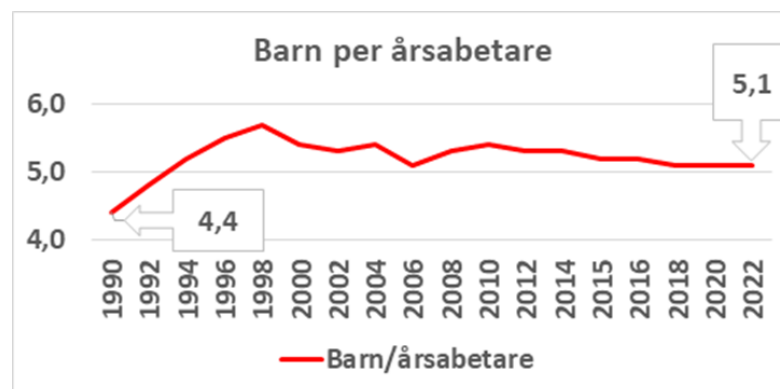

Bra barnomsorg är också en förutsättning för att kvinnor och män ska kunna förvärvsarbeta på lika villkor. Inom förskolan löper dock personalen större risk att drabbas av stressrelaterade sjukdomar jämfört med andra yrkesgrupper på arbetsmarknaden. Det riskerar att drabba barnens utveckling. Barnen har rätt till en bra verksamhet och personalen har rätt till en god arbetsmiljö. Enligt SKR:s rapport *Sjukfrånvaron i kommuner och Landsting från 2017* motsvarade sjukfrånvaron inom yrkesgrupperna förskollärare och barnskötare 5000 årsarbetare¹.

Källa: Skolverkets statistik, *Barn och grupper*

I Sverige är varannan barngrupp för stor (54 procent) i förhållande till Skolverkets rekommendationer, vilka är samma nivåer som Vänsterpartiet nu föreslår ska lagstiftas om. Genomsnittlig gruppstorlek har gått från 14,4 barn (1990) till 15,2 barn (2022).

Källa: Skolverkets statistik, *Barn och grupper*

1990-talskrisen innebar en kraftig försämring av personaltätheten. Personalen i förskolan har blivit färre. Rektorererna har blivit färre, även måltidspersonal och vaktmästare. Idag är det ca 40 procent av personalen som jobbar i förskolan som helt saknar någon form av utbildning för arbete med barn.

Förskolan spelar en större roll för barn i utsatta områden. Det finns stora skillnader i ordförrådet hos barn beroende på familjens socioekonomiska förutsättningar. Forskning visar att förskolor där föräldrarna har sämre villkor drabbas hårdare av personalnedskärningar och större barngrupper.

För stora barngrupper gör att personalkrävande aktiviteter som utflykter, högläsning och kreativt skapande väljs bort. Stora åldersblandade grupper gör ofta att de äldre barnens behov väljs bort.

Förslag

Vänsterpartiet föreslår lagstiftning av hur många barn det får vara per anställd. Max 3 barn per vuxen för barn upp till och med 3 år och max 5 barn per vuxen i grupperna med barn som är 4-5 år. I förslaget ingår även att barngruppernas storlek regleras till max 12 barn i grupperna med barn under 3 år och max 15 barn i grupperna med barn över 3 år. Detta ska vara bindande lagstiftning, inte bara rekommendationer. Detta är krav som redan idag drivs av Sveriges lärare² och Kommunal³.

I Norge såg man samma utveckling och valde 2018 att lagstifta om barngruppernas storlek. Där har lagen haft en positiv effekt och personaltätheten har ökat. 99 procent av de norska förskolorna lever upp till kraven.

All forskning visar att hög kvalitet i förskolan förutsätter hög personaltäthet, små barngrupper och kompetent personal.

Vänsterpartiet vill därför också se ett riktat barnskötarlyft, som ska vara en utbildningssatsning likt äldreomsorgslyftet. Där barnskötare får en skyddad yrkestitel och en utbildningssatsning för att höja kompetensen inom yrket.

